

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2018 roku

Referendarz sądowy E. J.

w Sądzie Rejonowym Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, Wydział II Cywilny

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2018 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela: (...) spółka akcyjna z siedzibą w P.

przeciwko dłużnikom: M. T. i A. T.

o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu

postanawia:

oddalić wniosek.

Referendarz sądowy E. J.

UZASADNIENIE

(...) spółka akcyjna z siedzibą w P. wniosła do tut. Sądu o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 6 lipca 2017 r., zapisanemu w Repertorium A numer (...), sporządzonemu przez notariusza K. J. prowadzącego Kancelarię Notarialną położoną w P. przy ulicy (...) numer 4 i o zaznaczenie, że dłużnicy M. T. i A. T. powinni zapłacić wierzycielowi solidarnie kwotę 34819,35 zł wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonymi w art. 481 k.c., liczonymi od kwoty 34488,85 zł od dnia 22 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty, z ograniczeniem kwoty maksymalnej do której wierzyciel może prowadzić egzekucję do kwoty 110000,00 zł, wraz z kosztami nadania klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu. W uzasadnieniu wskazano, że w związku ze ziszczeniem się warunku wskazanego w § 2 ust. 2 aktu notarialnego z dnia 6 lipca 2017 r., wniosek jest uzasadniony. Zarządzeniem z dnia 27 lipca 2018 r., doręczonym 7 sierpnia 2018 r., wezwano wnioskodawcę do wykazania zdarzenia upoważniającego wierzyciela do prowadzenia egzekucji, dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym, w terminie tygodniowym od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem oddalenia wniosku. W terminie który upływał z dniem 14 sierpnia 2018 r. wnioskodawca nie wykazał powyższego zdarzenia, W piśmie wniesionym 22 sierpnia 2018 r. wnioskodawca podkreślał, iż wierzyciel wykazał we wniosku zdarzenie upoważniające go do prowadzenia egzekucji stosownie do art. 786 § 1 k.p.c., tj. przedłożył oświadczenie z podpisem urzędowo (notarialnie) poświadczonym potwierdzające, że ugoda wskazana w oświadczeniu została rozwiązana oraz przedłożył dowody doręczenia oświadczeń, a tym samym należycie udokumentował ziszczenie zdarzenia spowodowanego brakiem płatności wymagalnej wierzytelności.

Referendarz sądowy zważył, co następuje:

Wniosek nie mógł zostać uwzględniony.

Zgodnie z treścią art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c., tytułem egzekucyjnym jest akt notarialny w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy w akcie wskazano zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie obowiązku, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji powinno zawierać określoną w ustawie treść. Treść ta obejmuje elementy konieczne, które musi zawierać każde oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Elementami

koniecznymi, które pozostają wspólne dla wszystkich sposobów poddania się egzekucji są: wyrażenie woli poddania się egzekucji (tzw. klauzula lub formuła poddania się egzekucji), oznaczenie dłużnika i wierzyciela, określenie obowiązku świadczenia, określenie podstawy obowiązku świadczenia oraz uzależnienie wykonania tytułu egzekucyjnego od pewnego zdarzenia. Poza tym treść oświadczenia o poddaniu się egzekucji może obejmować elementy dodatkowe, które nie muszą się w nim znaleźć. Przedłożony akt notarialny spełniał wymogi aktu notarialnego określone w art. 92 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie.

W § 2 ust. 1 aktu notarialnego z dnia 6 lipca 2017 r. M. T. oraz A. T. oświadczyli, że co do obowiązku zapłaty wierzycielom solidarnym – (...) S.A. z siedzibą w P. (dawniej: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.) oraz Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W. (działającym w formie konsorcjum pod nazwą Fundusz (...)), łącznie lub każdemu z nich, należności głównej wynikającej z tytułu ugody z dnia 20 czerwca 2017 r. wraz z obowiązkiem zapłaty odsetek oraz wszelkich innych należności ubocznych, w tym prowizji i opłat oraz kosztów związanych z dochodzeniem wierzytelności, poddają się solidarnie egzekucji w trybie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. do kwoty 110000,00 zł.

Warunkiem (zdarzeniem) upoważniającym każdego z wierzycieli solidarnych do prowadzenia samodzielnie egzekucji na podstawie niniejszego aktu jest niedokonanie na rzecz Funduszu terminowej zapłaty płatności wskazanych w § 2 ust. 1 ugody lub rozwiązanie ugody. Dowodem na wykazanie powyższego zdarzenia miało być złożenie przez któregokolwiek z wierzycieli solidarnych oświadczenia z podpisem notarialnie poświadczonym potwierdzającego, że dłużnicy nie zapłacili w terminie na rzecz Funduszu którejkolwiek ze wskazanych płatności lub potwierdzającego rozwiązanie ugody oraz nadanie tego oświadczenia przesyłką rejestrowaną w rozumieniu art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo Pocztowe, na adresy dłużników podane w komparycji aktu notarialnego. Każdy z wierzycieli solidarnych mógł wystąpić o nadanie aktowi notarialnemu klauzuli wykonalności w terminie nie później niż do dnia 31 grudnia 2021 r.

Wierzyciel wystąpił z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 6 lipca 2017 r. zachowując termin określony w § 2 ust. 5. Jednakże nadanie klauzuli wykonalności na akt notarialny z dnia 6 lipca 2017 r. nie było możliwe z następujących względów.

Jak wynika z treści art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c., ustalenie w akcie notarialnym zdarzeń warunkujących wykonanie obowiązku ma charakter obligatoryjny. Biorąc pod uwagę zasadę swobody umów (art. 353¹ k.p.c.), sposoby określenia tych zdarzeń mogą być różne. Tym niemniej, sąd (referendarz sądowy) w postępowaniu klauzulowym powinien ustalić, czy doszło do zdarzeń wymienionych w akcie notarialnym tj. czy wystąpiło zdarzenie od którego uzależnione jest wykonanie tytułu egzekucyjnego. Wykazanie tych okoliczności obciąża zaś wierzyciela. Kwestie te ulegają ustaleniu wyłącznie w oparciu o dokumenty przedstawione przez wierzyciela, a sąd (referendarz sądowy) rozpoznaje wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu na posiedzeniu niejawnym bez wysłuchania stron (art. 766 k.p.c.).

W myśl art. 786 § 1 k.p.c., jeżeli wykonanie tytułu egzekucyjnego jest uzależnione od zdarzenia, które udowodnić powinien wierzyciel, sąd nada klauzulę wykonalności po dostarczeniu dowodu tego zdarzenia w formie dokumentu urzędowego lub prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym. Nie dotyczy to wypadku, gdy wykonanie jest uzależnione od równoczesnego świadczenia wzajemnego, chyba że świadczenie dłużnika polega na oświadczeniu woli. To jedyne dowody, za pomocą których wierzyciel może wykazać, że wystąpiło zdarzenie, od którego uzależnione jest wykonanie tytułu egzekucyjnego. Przez zdarzenia, o których mowa w tym przepisie, rozumieć należy zawarte w treści tytułu egzekucyjnego przesłanki merytoryczne, od których zależy powinność wykonania przez dłużnika świadczenia wynikającego z treści tytułu. Specyfika instytucji poddania się egzekucji w oparciu o art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. powoduje, iż dobór zdarzeń, od których uzależnia się wykonanie obowiązku po stronie dłużnika musi uwzględniać ograniczenia dowodowe. W przeciwnym wypadku, pomimo formalnej poprawności konstrukcji oświadczenia o poddaniu się egzekucji, nadanie klauzuli wykonalności ze względów dowodowych będzie niemożliwe.

W niniejszej sprawie zdarzenie określono jako niedokonanie na rzecz Funduszu terminowej zapłaty płatności wskazanych w § 2 ust. 1 ugody lub rozwiązanie ugody. W celu wykazania ziszczenia się zdarzenia wierzyciel przedłożył

kserokopię oświadczeń z dnia 2 marca 2018 r. wraz z kserokopią notarialnych poświadczeń podpisów złożonych na ww. dokumentach oraz oryginały zwrotnego potwierdzenia odbioru korespondencji. Już z tego powodu wnioski podlegały oddaleniu, bowiem brak podstaw do przyjęcia, że (...) S.A. z siedzibą w P. bądź M. E. miałaby uprawnienia do poświadczania kserokopii dokumentów za zgodność z oryginałem (por. art. 129 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Wskazać również należy, iż przy rozpoznawaniu wniosku na podstawie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. należy odpowiedzieć na pytanie, czy przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty mające wykazać określone w akcie notarialnym zdarzenie wykazują powyższe zdarzenie oraz czy zachowują formę wymaganą ustawą. Na oba tak postawione pytania należy w niniejszej sprawie odpowiedzieć negatywnie.

Wskazanie przez dłużników w § 2 ust. 3 aktu notarialnego co będzie stanowiło dowód dla sądu na wykazanie zdarzenia z § 2 ust. 3 nie jest dla sądu wiążące. Wnioskodawca powinien udowodnić dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym, iż niedokonano na rzecz Funduszu terminowej zapłaty płatności wskazanych w § 2 ust. 1 ugody lub rozwiązanie ugody. Wnioskodawca obowiązkowi temu nie sprostał. Jak wynika z pisma z dnia 20 sierpnia 2018 r., wnioskodawca twierdził, iż oświadczenie z podpisem urzędowo (notarialnie) poświadczonym potwierdzało, że ugoda została rozwiązana oraz przedłożył dowody doręczenia oświadczeń. Tym samym odwołał się do zdarzenia w postaci „rozwiązania ugody”. W tym miejscu należy podkreślić, iż rozwiązanie umowy, jej wypowiedzenie i odstąpienie od niej to nie jest to samo, choć w języku potocznym bywa używane zamiennie. Rozwiązanie umowy wymaga współpracy obu stron – w przeciwieństwie do wypowiedzenia, które jest wynikiem woli tylko jednego podmiotu. W prawie cywilnym obowiązuje zasada dotrzymywania umów (z łac. P. sunt servanda). Wobec tego regułą powinno być wygaszenie umowy na skutek jej wykonania. Są jednak i takie umowy, które kończy upływ terminu. Również strony swoimi czynnościami mogą spowodować wcześniejsze zakończenie umowy. Należą do nich rozwiązanie umowy za porozumieniem stron oraz czynności jednostronne w postaci wypowiedzenia lub odstąpienia od umowy. Przepisy nie regulują samego rozwiązania umowy. Przyjąć należy, że rozwiązanie umowy jako czynność prawna dwustronna, może mieć miejsce zarówno w umowach ze świadczeniem jednorazowym jak i w umowach ze świadczeniem ciągłym, a zgodnie z zasadą swobody umów, rozwiązanie umowy może nastąpić praktycznie w każdym czasie w wyniku porozumienia stron, w którym zostają określone konsekwencje i tryb rozwiązania umowy. W § 2 ust. 2 aktu notarialnego zastrzeżono rozwiązanie umowy, a wnioskodawca przedłożył swoje jednostronne oświadczenia z dnia 2 marca 2018 r., w którym stwierdzono m. in., iż na podstawie § 4 ust. 2 ugody oraz § 2 ust. 2 i 3 oświadczenia o poddaniu się egzekucji, w związku z brakiem zapłaty rat z dnia 31 stycznia 2018 r. i 28 lutego 2018 r., ustalonych w § 2 ww. ugody, niniejszym (...) S.A. z siedzibą w P. oświadczył, iż ugoda do wymagalnej w całości pożyczki pieniężnej nr 28/ (...) z dnia 8 lipca 2013 r. zawarta dnia 20 czerwca 2017 r. w P. z dniem 28 lutego 2018 r. została rozwiązana. Z całą pewnością oświadczenia z dnia 2 marca 2018 r. nie stanowiły dowodu rozwiązania ugody, przeciwnie z treści ww. oświadczeń wynikało, iż pojęcie „rozwiązania” ugody nie było tożsame z wynikiem oświadczenia woli obu stron. Oświadczenie o poddaniu się egzekucji należy interpretować literalnie i zgodnie z przepisami prawa, bez względu na znaczenie słowa w potocznym języku. Powyższe oświadczenia nie stanowiły również dowodu niedokonania na rzecz Funduszu terminowej zapłaty płatności wskazanych w § 2 ust. 1 ugody, bowiem ww. ugoda nie stanowiła części oświadczenia z dnia 6 lipca 2017 r. i odwołanie się w opisie zdarzenia do treści ugody z dnia 20 czerwca 2017 r. wymagałoby w celu wykazania ziszczenia się zdarzenia przedłożenia tej części ugody, z uwagi na odwołanie się w opisie zdarzenia do treści dokumentu spoza aktu notarialnego. Nadto jak już wskazano, oświadczenia z notarialnymi poświadczeniami podpisów zostały złożone w formie kserokopii. Wskazać również należy, iż przedłożone oryginały wypełnionych druków potwierdzenia odbioru Poczty Polskiej tzw. żółte zwrotki, nie mają przymiotu dokumentów urzędowych. Jako dokument urzędowy kwalifikowane jest jedynie zwrotne potwierdzenie odbioru korespondencji w zakresie doręczania pism sądowych tzw. białe zwrotki – sposób doręczania korespondencji sądowej wynika z ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego i doprecyzowany jest Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowego trybu i sposobu doręczania pism sądowych w postępowaniu cywilnym z dnia 12 października 2010 r. – załącznikiem nr 1 do tego aktu prawnego jest wzór formularza potwierdzenia odbioru i jedynie dowód doręczenia pisma sądowego sporządzony przy zastosowaniu tego formularza ma walor dokumentu urzędowego. Zgodnie z definicją zawartą w art. 244 k.p.c., dokument urzędowy sporządzony jest w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania. Poczta Polska nie jest organem władzy państwowej ani innym organem państwowym, a żadne przepisy prawa nie nadają tzw.

żółtej zwrotce mocy dokumentu urzędowego. Jedynie zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo Pocztowe, potwierdzenie nadania przesyłki rejestrowanej lub przekazu pocztowego wydane przez placówkę pocztową operatora wyznaczonego ma moc dokumentu urzędowego. Potwierdzenie nadania przesyłki rejestrowanej nie można utożsamiać z potwierdzeniem doręczenia, a taki przepis wprowadzający wyjątek należy interpretować ściśle. Tym samym przedłożone pocztowe potwierdzenia doręczenia nie mają charakteru dokumentu urzędowego, nie są też sporządzone w formie z podpisem urzędowo poświadczonym, a zatem jako dokumenty prywatne nie mogą stanowić dowodu nadania oświadczenia wierzyciela. Co więcej, zastrzeżono nadanie oświadczenia na adresy dłużników podane w komparycji aktu notarialnego z dnia 6 lipca 2017 r., a oświadczenie do M. T. zostało wysłane pod inny adres.

Wskazać należy, iż we wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu niezbędne jest podanie konkretnej kwoty, na którą wnioskodawca żąda nadania klauzuli wykonalności i sprecyzowanie przy tym, z czego taka wysokość wynika. Sprecyzowanie wysokości świadczenia obok powołania przez dłużnika w oświadczeniu o poddaniu się egzekucji podstawy obowiązku świadczenia pełni dwie istotne funkcje: umożliwia stwierdzenie, czy obowiązek ten podlega przymusowemu wykonaniu w trybie postępowania egzekucyjnego w sprawach cywilnych oraz daje dłużnikowi możliwość podjęcia obrony w razie sporu z wierzycielem co do istnienia lub zakresu tego obowiązku (por. M. Walasik, Poddanie się egzekucji aktem notarialnym, s. 155 – 156). Postępowanie klauzulowe jako postępowanie stricte formalne, nie umożliwia weryfikacji kwestii materialnoprawnych, jak choćby istnienia zobowiązania. Na tą okoliczność dłużnikowi służą środki obrony w postaci odpowiednich powództw, jednakże podjęcie obrony za pomocą tych powództw nie byłoby możliwe, gdyby tytuł wykonawczy nie wskazywał jednoznacznie z jakiej podstawy wynika obowiązek świadczenia dłużnika i jaka jest skonkretyzowana wysokość tego obowiązku. Tym samym wnioskodawca winien na etapie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na akt notarialny zawierający oświadczenie dłużnika złożone w trybie art. 777 § 1 pkt 5 k.p.c. podać konkretną kwotę, na którą żąda nadania klauzuli wykonalności, precyzując przy tym, z czego taka wysokość wynika. Roszczenie wierzyciela nie będzie w tym zakresie podlegało weryfikacji na tym etapie, jednak z punktu widzenia pozycji dłużnika, który w postępowaniu klauzulowym nie ma możliwości udziału, takie doprecyzowanie świadczenia podlegającego egzekucji i zakresu egzekucji jest niezbędne.

Postępowanie klauzulowe jest postępowaniem o charakterze ściśle formalnym, wszystkie dokumenty niezbędne do uwzględnienia wniosku składane są wraz z wnioskiem. To wnioskodawca, któremu jak wynika z pisma z dnia 20 sierpnia 2018 r. znana była treść art. 786 § 1 k.p.c., odpowiada za takie przedstawienie dokumentów, które umożliwia zapoznanie się z ich treścią przed rozpoznaniem wniosku (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 24 czerwca 2016 r., XV Cz 358/16) i ponosi konsekwencje zaniechania powołania twierdzeń i wniosków dowodowych bądź powołania takich, które okazały się nieprzydatne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2001 r., IV CZ 64/01, OSN 2002/3/36). Podkreślić jednak należy, iż oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu nie stwarza powagi rzeczy osądzonej i wniosek może być ponowiony, a jeżeli nie jest możliwe uzyskanie klauzuli wykonalności w postępowaniu klauzulowym, wierzyciel może także wszcząć postępowanie rozpoznawcze w celu uzyskania tytułu egzekucyjnego w postaci orzeczenia i skorzystać z pozostałych sposobów zabezpieczenia roszczenia. Okoliczność bowiem, że powód dysponuje tytułem egzekucyjnym w postaci aktu notarialnego, nie stanowi przeszkody do wszczęcia tego postępowania i wydania orzeczenia co do istoty.

Wobec oddalenia wniosku wnioskodawca poniósł koszty związane z niniejszym postępowaniem we własnym zakresie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie cytowanych przepisów, należało orzec jak w sentencji postanowienia.

Referendarz sądowy E. J.